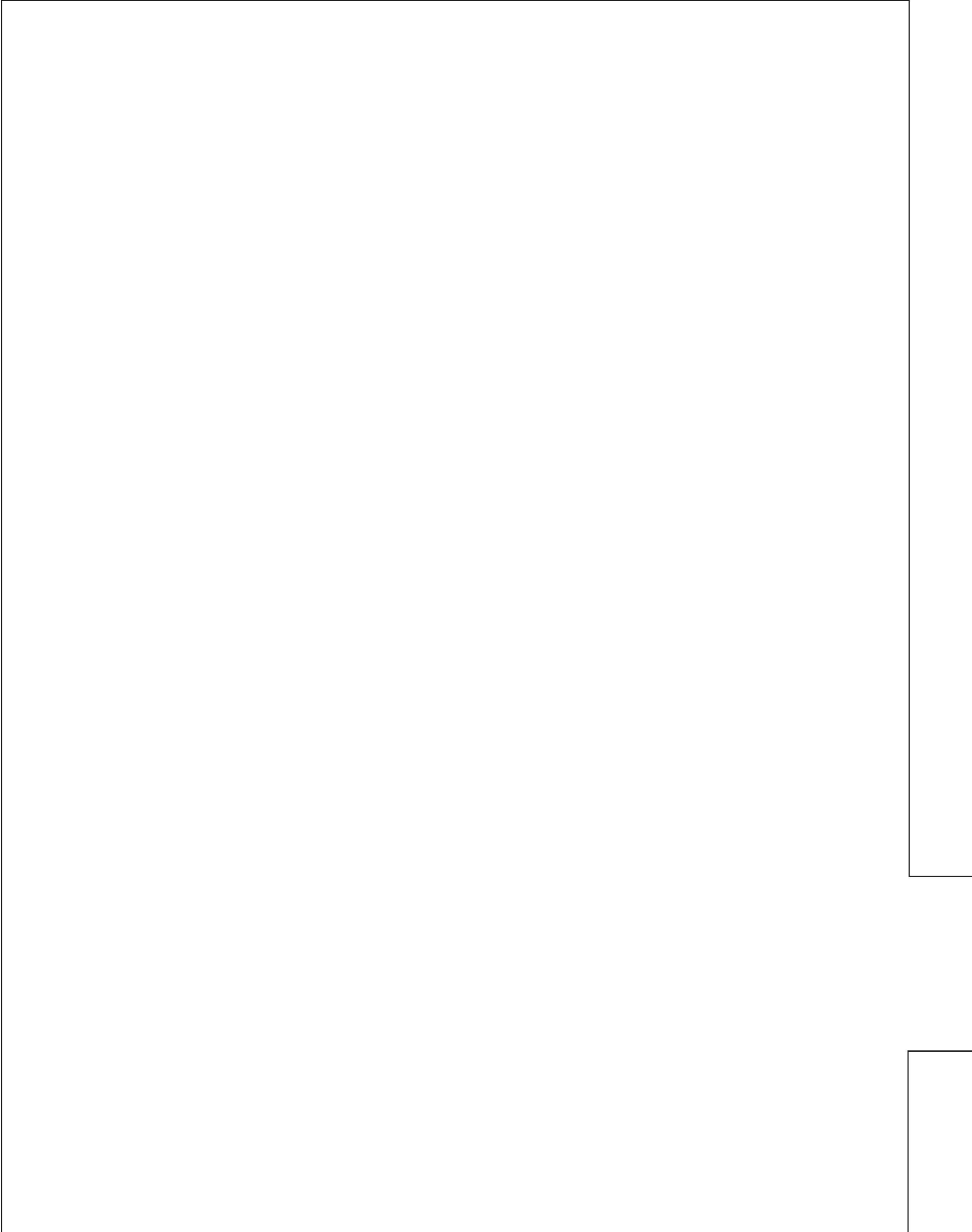

συγκεκριμένη + αόριστη

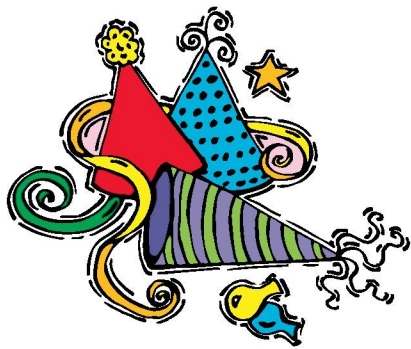
α ν α φ ο ρ ά

1α. Στο πάρτι της Καίτης!

Βάλε τα άρθρα στο ημερολόγιο της Μαρίνας.

.... μητέρα μου με ρώτησε με ποιους ήμουν χτες σ.... πάρ-
τι. Της είπα ότι πήγα με φίλη μου ... Άννα, φίλο μου
.... Πέτρο, δίδυμες, άλλο φίλο μου που δεν τον ξέ-
ρει και παιδιά από την τάξη μου. Δεν της είπα για
Αντώνη! Αχ, πόσο μ' αρέσει Αντώνη! συμμαθήτριά μου
μου είπε ότι μάλλον του αρέσω και εκείνον. Μακάρι! Αλλά
είχα πρόβλημα με Αλέκο, ο οποίος κατάλαβε ότι εν-
διαφέρομαι για άλλον, και δε με άφησε σε πouxία όλο
το βράδυ. 'Όλο "θέλεις να χορέψουμε;" και "τι ωραίο φό-
ρεμα!" (σιγά φόρεμα! Δεν είχα τι να βάλω και δανείστη-
κα κόκκινο μακρύ φουτοτάι από Άννα) και "να σου πω
.... μυστικό; Μου αρέσεις πολύ!" (σπουδαίο μυστικό! κό-
σμος το 'χει τούμπανο και 'μείς κρυφό καμάρι!) και άλλες
τέτοιες απιδίες. Ενώ Αντώνη, κύριος! κουβέ-
ντα δε μου είπε όλο το βράδυ!! Καλά, πώς το κατάλαβε
.... άλλη ότι τον αρέσω;

1β. Απ' την άλλη μεριά...

Ο Αντώνης στέλνει μήνυμα σε ένα φίλο του. Συμπλήρωσε τα κενά με το σωστό άρθρο

Πήγα σε πάρτι χτες που έκανε συμμαθήτριά μου, η Καίτη. Λοιπόν, αυτή νομίζω ότι θέλει να μου τα φτιάξει με φίλη της, Μαρίνα. Όλο βράδυ χτες με τρέλανε: δεν είναι ωραία κοπέλα; φόρεμά της δεν είναι υπέροχο; (.... αλήθεια είναι ότι φορούσε πολύ ωραίο κόκκινο φόρεμα - μόνο που μου άρεσε πάνω της!). Μαζί με Μαρίνα ήταν τύπος, Αλέκος, που δεν την άφησε σε πouxία: για χορό την έπαιρνε, ποτά της πήγαινε, αστεία της έλεγε. Αλλά, δυστυχώς, εκείνη τίποτα! Να μην ξεκολλάει μάτια της από πάνω μου! Και έτσι, δεν κατάφερα να μιλήσω σ.... Άννα γιατί ήταν σ.... παρέα της. Και πότε θα της πω τώρα ότι μου αρέσει; Καλά, να την έβλεπες χτες! κούκλα ήταν!

Όταν η κτητική αντωνυμία **ΜΟΥ, ΣΟΥ, ΤΟΥ**... συνοδεύει το ουσιαστικό, συνήδως πριν από το ουσιαστικό βάζουμε το **οριστικό άρθρο Ο, Η, ΤΟ**:

➤ *Τα ρούχα μου είναι ήδη μέσα στη βαλίτσα.*

Μπορούμε, όμως, και με την κτητική αντωνυμία να χρησιμοποιήσουμε το **αόριστο άρθρο ΕΝΑΣ, ΜΙΑ, ΕΝΑ** (δε μιλάμε ή δε δέλουμε να μιλήσουμε για κάτι συγκεκριμένο):

➤ *Ένα μπλουζάκι μου μίκρυνε στο πλύσιμο.*

2. Άλλο έχασα και άλλο βρήκα...

Βάλε το οριστικό ή το αόριστο άρθρο στον παρακάτω διάλογο.

Αλέξης: Βρήκες τελικά εισιτήριό σου για το θέατρο;

Ελένη: Έψαξα μάταια¹ όλο το πρωί. Βρήκα ένα σωρό χαμένα πράγματα του μπαμπά, αλλά τίποτα δικό μου. Βρήκα παλιό σχολικό βιβλίο του, παιδική φωτογραφία του, έλεγχό του.

Αλέξης: Έψαξες σ..... συρτάριά σου;

Ελένη: Τα έψαξα όλα, αλλά μάλλον πρέπει να κοιτάξω και σ..... δικά σου.

Αλέξης: Θα χαρώ να ψάξεις, για να μου βρεις χαμένη ζακέτα μου με το σήμα των Ολυμπιακών Αγώνων, κίτρινο μου πουλόβερ από τη Γαλλία, δίσκο μου των Ρόλινγκ Στόουνς...

Ελένη: Σίγουρα θα βρω αρκετά πράγματά μας στα συρτάρια σου. Ίσως και κόκκινο οικογενειακό μας άλμπουμ ή φωτογραφική μου μηχανή!

1. **μάταια:** χωρίς επιτυχία.

Το υποκείμενο (**ποιος**) ή το αντικείμενο (**τι, ποιον**) της πρότασης έχει συνήθως **οριστικό ή αόριστο άρθρο** όταν από αυτό εξαρτάται μια πρόταση που αρχίζει με **που** (**αναφορική πρόταση**).

➤ **Ποιος;** Ο κύριος / Ένας κύριος — που μένει δίπλα μας είπε ότι θα με μάθει πιάνο. συγκεκριμένη αναφορά

➤ **Τι;** τη φωτογραφία / μια φωτογραφία — που έβγαλε στην εκδρομή. αόριστη αναφορά

Στις ίδιες περιπτώσεις στον πληθυντικό έχουμε συνήθως **οριστικό άρθρο** ή **αντωνυμίες** (συχνά την: **κάτι**):

➤ Οι κύριοι — που μένουν δίπλα μας είπαν ότι θα μας μάθουν πιάνο.
 ➤ Κάτι κύριοι — που μένουν δίπλα μας είπαν ότι θα μας μάθουν πιάνο.

➤ Μου έδωσε τις φωτογραφίες / κάτι φωτογραφίες — που έβγαλε στην εκδρομή.

Μπορεί όμως να έχουμε και **μηδενικό άρθρο** στον ενικό, όταν η πρόταση εκφράζει γενικό κανόνα, αναμφισβήτητη αλήθεια...

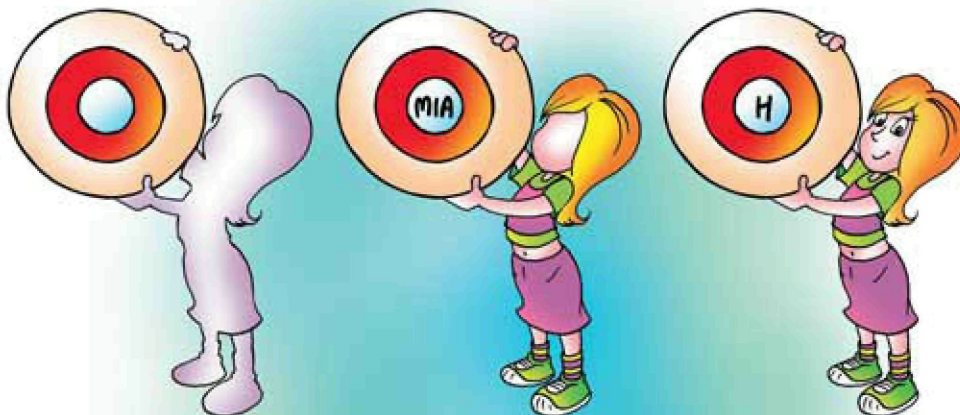
➤ Σκυλί που γαβγίζει δε δαγκώνει.
 ➤ Λόγια που λέγονται πάνω στο θυμό δεν είναι πάντα αληθινά.

...ή όταν θέλουμε να τονίσουμε την ιδιαιτερότητα του αντικειμένου:

➤ Είδες ένα σκύλο — που έχουν οι διπλανοί μας; συγκεκριμένη αναφορά

➤ Είδες τι σκύλο έχουν οι διπλανοί μας; (παράξενο/τεράστιο/πανέμορφο κτλ.) έμφαση

Το μηδενικό άρθρο σε αυτές τις προτάσεις είναι πιο συχνό στον προφορικό λόγο.

- Παγοδραυστικό λέγεται πλοίο που έχει ναυπηγηθεί για να πλέει σε νερά τα οποία καλύπτονται από πάγους. Τα παγοδραυστικά κινούνται αργά αλλά σταθερά, ανεβάζοντας πλώρη τους, η οποία έχει ειδικό σχήμα, πάνω στον πάγο. Κάτω από το βάρος του πλοίου ο πάγος σπάζει. Τα παγοδραυστικά χρησιμοποιούνται για τη διάσωση πλοίων που έχουν παγιδευτεί στους πάγους και για επιστημονικές έρευνες. Η Ρωσία έχει μερικά από μεγαλύτερα παγοδραυστικά, τα οποία χρησιμοποιεί για να καθαρίζει από τους πάγους τις ναυτιλιακές της γραμμές στην Αρκτική.

Τίτλος:

περί χρόνου

Συνήθως, όταν απαντάμε στην ερώτηση **πότε**, μιλάμε για ένα **συγκεκριμένο** κομμάτι του χρόνου. Κάποιες φορές όμως μπορεί να μη θυμόμαστε καλά ή να δέλουμε να μιλήσουμε **αόριστα**.

- – Πότε ήπεις το γάλα σου; – Το πρωί.
- – Πότε πίνεις γάλα; – Τα πρωινά (= κάθε πρωί).
- Ένα πρωί όμως (δηλ. κάποιο πρωί που δε θυμάμαι ή δε δέλω ή δε χρειάζεται να το πω), επειδή είχε τελειώσει το γάλα, ήπια χυμό πορτοκάλι.

ΠΡΟΣΕΞΕ !

- Μια ωραία μέρα έπιασα μια πολύχρωμη πεταλούδα.
αλλά: Την ημέρα που πήγαμε εκδρομή έπιασα μια πολύχρωμη πεταλούδα.
- Ένα πρωί πήγα με ασθενοφόρο στο νοσοκομείο.
αλλά: Το πρωί που έσπασα το πόδι μου πήγα με ασθενοφόρο στο νοσοκομείο.

5. Πότε θα μου τα δώσεις;

Η Τούλα η Αοριστάκη χρωστάει χρήματα στη φίλη της τη Νίνα. Πότε θα της τα δώσει;

Νίνα: Μου χρωστάς κάτι χρήματα, θυμάσαι; Πότε θα μου τα δώσεις;

Τούλα: Θα σου τα δώσω ένα πρωί, όταν θα βρεθούμε στο σχολείο.

Νίνα: Πότε δηλαδή;

Τούλα: Να, μια Δευτέρα, όταν θα έχω πάρει το χαρτζιλίκι μου.

Υπογράμμισε τις φράσεις που δείχνουν ότι η Τούλα αποφεύγει να πει πότε ακριβώς θα δώσει τα χρήματα. Γράψε τώρα τι μπορεί να απαντήσει η Τούλα, για να μην ανησυχεί η φίλη της!

Νίνα: Μου χρωστάς κάτι χρήματα, θυμάσαι; Πότε θα μου τα δώσεις;

Τούλα: Θα σου τα δώσω, όταν θα βρεθούμε στο σχολείο.
Τότε θα έχω χρήματα, γιατί θα έχω πάρει το χαρτζιλίκι μου.

6. Εγώ, εγώ, εγώ...

Ο Τάκης ο Καυχησάκης καυχιέται για τα κατορθώματά του, αλλά μιλάει γενικά και αόριστα. Τον πιστεύεις;

- Μια φορά, ένα καλοκαίρι, έπιασα με το χέρι μου ένα τεράστιο χταπόδι!
- Σοβαρά; Πότε έγινε αυτό;
- Έναν Αύγουστο, σε μια ωραία θάλασσα.
- Και ποιος ήταν μαζί σου;
- Κάτι φίλοι μου που δεν τους ξέρετε!

α. Υπογράμμισε τις φράσεις που δείχνουν ότι ο Τάκης δε θέλει να δώσει συγκεκριμένες πληροφορίες.

β. Βάλε τώρα τον Τάκη να μιλήσει πολύ συγκεκριμένα, ώστε να μας πείσει ότι πράγματι κατάφερε να πιάσει ένα χταπόδι!

- έπιασα με το χέρι μου το τεράστιο χταπόδι που βλέπετε στη φωτογραφία.
- Σοβαρά; Πότε ακριβώς έγινε αυτό;
- , στη θάλασσα του Ρεδύμνου.
- Και ποιος ήταν μαζί σου;
-

γ. Ο Τάκης λέει αλήθεια. Μπορείς να υποθέσεις τι έγινε;

ΠΡΟΣΕΞΕ τις φράσεις που δεν έχουν άρθρο!

- Ήρθε πρωί και με ξύπνησε (= νωρίς).
- Πρωί πρωί (= πολύ νωρίς) σηκώθηκε ο ψαράς και πήγε για ψάρεμα.
- Θα παίρνετε το φάρμακο πρωί-βράδυ (δηλ. δύο φορές την ημέρα).
- Μην ξεκινήσεις βράδυ (= αργά, όταν θα έχει βραδιάσει).
- Πήγε μεσημέρι κι ακόμα δεν τελειώσαμε (αλλά: μας πήρε το μεσημέρι).
- Ο κλέφτης ήρθε μέρα μεσημέρι.
- Όταν ξύπνησε, ήταν νύχτα ακόμα.
- Το εργοστάσιο δεν κλείνει, δουλεύει μέρα-νύχτα.

ΕΚΦΡΑΣΕΙΣ: Ο χρόνος χωρίς άρθρο!

- Με πηγαίνει από Δευτέρα σε Δευτέρα και ακόμα να μου απαντήσει!
- Η γιαγιά παίρνει τηλέφωνο μέρα παρά μέρα.
- Από Αύγουστο χειμώνα κι από Μάρτη καλοκαίρι.
- Από Δευτέρα δίαιτα!
- Καλό μεσημέρι! Καλό απόγευμα! Καλό βράδυ!

ΠΡΟΣΕΞΕ!

Κάποιες φορές όταν μιλάμε, μπορούμε να παραλείψουμε το άρθρο μιας ημέρας ή ενός μήνα:

- Έρχεται Δευτέρα με το τρένο (αντί: τη Δευτέρα).
- Αύγουστο θα είμαστε διακοπές (αντί: τον Αύγουστο).

